



### Валерія Радзивілюк

докторка юридичних наук, професорка,  
професорка кафедри господарського права  
та господарського процесу  
Інституту права Київського національного університету  
імені Тараса Шевченка  
(Київ, Україна)  
ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0002-9562-8735>  
vradziv@hotmail.com



### Родіон Поляков

юрист Адвокатського Об'єднання "Лекс Адванс"  
rodion.pol@ukr.net

УДК 347.736

## ПРОБЛЕМИ ЗАСТОСУВАННЯ ГОСПОДАРСЬКО-ПРОЦЕСУАЛЬНИХ НОРМ У ПРОЦЕДУРІ БАНКРУТСТВА (НЕПЛАТОСПРОМОЖНОСТІ)

**АНОТАЦІЯ.** На сучасному етапі процедура банкрутства в Україні регулюється Кодексом України з процедур банкрутства (КзПБ), який набрав чинності 21 жовтня 2019 р. Це величезний, прогресивний крок у розвитку процедури банкрутства або конкурсного процесу в нашій державі. Водночас практика застосування КзПБ виявила низку описок, колізій і прогалин, які сьогодні доводиться долати правозастосовним органам. Важливу роль при цьому відіграє те, що норми КзПБ розповсюджуються як на провадження у справах про банкрутство, які відкрито після набрання ним чинності, так і до. Одним із ключових питань залишається застосування норм господарського процесуального законодавства при здійсненні процедури банкрутства.

Метою статті є висвітлення проблем застосування господарсько-процесуальних норм у процедурі банкрутства (неплатоспроможності).

Авторами встановлюється наявність колізії в частині застосування норм Господарського процесуального кодексу України (ГПК України) щодо справ про неплатоспроможність фізичних осіб. Наголошується, що при здійсненні судом основного провадження у справі про банкрутство, положення про їх розгляд за правилами загального порядку позовного провадження не застосовується з огляду на специфіку

процедури банкрутства. Аналізується оскарження судових рішень у процедурі банкрутства.

За результатами проведеного дослідження авторами зроблено висновки: у ГПК України містяться посилання на нечинний Закон України “Про відновлення платоспроможності боржника або визнання його банкрутом”, що створює колізії для судів; передбачений у ГПК України для позовного провадження загальний порядок розгляду справи абсолютно не підходить для процедури банкрутства і на практиці взагалі не застосовується судами; статті КзПБ щодо залишення без руху або повернення заяви про відкриття провадження у справі про банкрутство зовсім не стосуються недоліків самої заяви і не дають можливості застосовувати у цих випадках відповідні норми ГПК України; поширення загальних положень ГПК України без урахування особливостей процедури банкрутства для вирішення спорів майнового характеру у межах справи про банкрутство може заблокувати саму процедуру банкрутства; варто встановити чіткі умови відкриття провадження у справі про банкрутство, поставивши їх у залежність від стійкої неплатоспроможності боржника; скоротити кількість судових рішень, які підлягають апеляційному оскарженню у процедурі банкрутства через процесуальні акти, ухвалені з малозначних та організаційних питань.

Ключові слова: банкрутство; неплатоспроможність; відкриття провадження; оскарження; господарський процес.

21 жовтня 2019 р. набрав чинності Кодекс України з процедур банкрутства (далі – КзПБ)<sup>1</sup>. Це величезний, прогресивний крок у розвитку процедури банкрутства або конкурсного процесу в нашій державі. Як і будь-який кодифікований акт, КзПБ повинен містити у собі все краще, що накопичило до цього законодавство про банкрутство України. Якщо до набуття чинності про нього були переважно позитивні відгуки, то перше ж застосування показало серйозні недоліки, які законодавець одразу почав виправляти за допомогою внесення відповідних змін.

Окремі аспекти процедури банкрутства були предметом дослідження низки вітчизняних науковців, зокрема: А. Бутирського, Б. Полякова, П. Пригузи, В. Радзивілюк.

Метою дослідження є висвітлення проблем застосування господарсько-процесуальних норм у процедурі банкрутства (неплатоспроможності).

Слід зазначити, що з процесуальних питань КзПБ помітно поступається своєму попереднику – Закону України “Про відновлення платоспроможності боржника або визнання його банкрутом” (далі – Закон про банкрутство)<sup>2</sup>. У КзПБ багато описок, колізій і прогалин, які сьогодні доводиться долати правозастосовним органам. Річ у тому, що

<sup>1</sup> Кодекс України з процедур банкрутства: Закон України від 18 жовтня 2018 р. № 2597-VIII <<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2597-19>> (дата звернення: 24.06.2020).

<sup>2</sup> Про відновлення платоспроможності боржника або визнання його банкрутом: Закон України від 14 травня 1992 р. № 2343-XII. *Відомості Верховної Ради України*. 1992. № 31. Ст. 440.

КзПБ є спеціальним нормативно-правовим актом. Це означає, що інші норми господарського процесуального законодавства застосовуються субсидіарно, тобто настільки, наскільки це не суперечить чи є необхідним у процедурі банкрутства, а для фізичних осіб – процедурі неплатоспроможності.

У свій час Г. Шершеневич, розглядаючи зв'язок конкурсного процесу з тогочасним цивільним судочинством, вказував, що їх зв'язок існує поза будь-яким сумнівом й особливо це проявляється у німецькому праві, в частині того, що у німецькому конкурсному провадженні дотримуються правила уставу цивільного судочинства, наскільки ці правила взагалі можуть застосовуватися до провадження, і наскільки вони не змінюються правилами конкурсного уставу. Науковець зазначав, що це стосується питань підсудності, усунення суддів, представництва, доказів, оскарження постанов суду та ін.<sup>3</sup>

1. У зв'язку з прийняттям КзПБ законодавець не вніс відповідних змін до Господарського процесуального кодексу України (далі – ГПК України)<sup>4</sup>. У результаті чого в останньому збереглися посилання на Закон про банкрутство. Це стосується питань особливості застосування ГПК України у справах про банкрутство, порядку їх розгляду, оскарження судових рішень тощо.

Перша проблема полягає у тому, що відповідно до КзПБ щодо юридичних осіб якраз і відкриваються справи про банкрутство, а ось щодо фізичних – тільки справи про неплатоспроможність. У результаті виникає колізія в частині застосування норм ГПК України щодо справ про неплатоспроможність фізичних осіб. Друга проблема стосується самих справ про банкрутство, провадження у яких відкриті як до 21 жовтня 2019 р., так і після.

Згідно з п. 4 “Прикінцевих та перехідних положень” КзПБ подальший розгляд справ про банкрутство, відкритих незалежно від їхньої дати, здійснюється за правилами КзПБ. Виняток становлять справи про банкрутство, що перебувають на стадії санації. Таким чином, під час розгляду “нових” справ про банкрутство і неплатоспроможність, а також “старих” справ про банкрутство, що перебувають у процедурі розпорядження майна або ліквідації застосовуються норми КзПБ. А ось при розгляді “старих” справ про банкрутство, що перебувають у процедурі санації, – Закон про банкрутство.

Цю диференціацію ГПК України взагалі не враховує, зберігаючи у своїх нормах посилання на Закон про банкрутство. У результаті цього

<sup>3</sup> Габриель Шершеневич, *Конкурсный процесс* (Статут 2000) 106.

<sup>4</sup> Господарський процесуальний кодекс України: Закон України від 6 листопада 1991 р. № 1798-XII <<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1798-12#Text>> (дата звернення: 24.06.2020).

маємо дуже заплутану ситуацію у частині осмислення логіки законодавця. Або законодавець навмисно не вніс зміни до ГПК України, маючи на увазі збереження дії Закону про банкрутство для “старих” справ, що перебувають у санації, або взагалі “забув” змінити слова “Закон про банкрутство” на “КзПБ”.

Тепер колізію, що виникла, судам доводиться долати мало не кожен день. Будь-який процесуальний документ суду, ухвалений після 21 жовтня 2019 р. і який пов’язаний із розглядом справ про банкрутство (неплатоспроможність) вже містить інформацію про вирішення колізії норм у ГПК України в частині застосування КзПБ замість Закону про банкрутство.

Так, наприклад, Північний апеляційний господарський суд, переглядаючи рішення суду першої інстанції, у постанові від 18 березня 2020 р. у справі № 927/184/13-г вказав:

<...> Суд апеляційної інстанції зазначає про наявність колізії між ч. 3 ст. 273 ГПК України в частині застосування при оскарженні в апеляційному порядку судових рішень у справах про банкрутство (неплатоспроможності) Закону “Про відновлення платоспроможності боржника або визнання його банкрутом” та частинами 1, 2 Прикінцевих та перехідних положень КзПБ. Відповідно до названих частин положень КзПБ, Закон про банкрутство втрачає силу з моменту введення в дію КзПБ. У зв’язку з чим апеляційний господарський суд усуває колізію шляхом застосування при оскарженні в апеляційному порядку судових рішень у справах про банкрутство (неплатоспроможності) нового акту – КзПБ<sup>5</sup>.

2. Відповідно до п. 1 ч. 4 ст. 247 ГПК України розгляд справ про банкрутство здійснюється за правилами загального порядку позовного провадження. Це означає, що на початку, відповідно до ст. 182 ГПК України, після відкриття провадження у справі потрібно проводити підготовче засідання і на ньому вирішувати питання, пов’язані із забезпеченням правильного та своєчасного розгляду справи по суті. А вже потім у судовому засіданні вирішувати сам спір.

На жаль, законодавець, поширюючи цю норму ГПК України, не брав до уваги специфіку процедури банкрутства. Проблема полягає у тому, що підготовче засідання у процедурі банкрутства проводиться до відкриття провадження у справі про банкрутство. І на ньому вирішується питання виключно про відкриття справи про банкрутство. Після підготовчого засідання, як правило, через два місяці проводиться попереднє засідання. У цей проміжок часу кредитори заявляють свої вимоги,

<sup>5</sup> Постанова Північного апеляційного господарського суду від 18 березня 2020 р. у справі № 927/184/13-г <<http://reyestr.court.gov.ua/Review/88406613>> (дата звернення: 24.06.2020).

а розпорядник майна складає відповідний реєстр. Потім, на попередньому засіданні, суд розглядає вимоги кредиторів, відповідно, їх визнає або відхиляє, формуючи так званий пасив боржника. А ось підсумкове судово-засідання проводиться не раніше трьох місяців і не пізніше 170 днів із дня відкриття справи про банкрутство. Тільки на такому судовому засіданні провадження у справі, як правило, не закінчується. Тут лише вирішується питання про перехід до наступної судової процедури: санації або ліквідації. А закінчення справи про банкрутство відбувається лише при затвердженні судом звіту керуючого санацією або ліквідатора. На це йде не менше року.

Майже такий же порядок має процедура розгляду справи про неплатоспроможність фізичних осіб.

Ми навмисно детально описали етапи процедури банкрутства, щоб наочно показати, що механізм загальної процедури, визначений для позовного провадження, взагалі не може бути застосовано ані у самій процедурі банкрутства, ані навіть на будь-якій його стадії.

Це прямо говорить про те, що наявна груба помилка законодавця.

А як же тоді суди розглядають справи про банкрутство? За загальною процедурою або як?

Судова практика, на відміну від законодавця, пішла шляхом пріоритетного застосування норм Закону про банкрутство, а потім і КзПБ, при розгляді справ про банкрутство (неплатоспроможність). Інакше кажучи, п. 1 ч. 4 ст. 247 ГПК України при здійсненні судом основного провадження у справі про банкрутство не застосовується.

3. Статті 37, 38 КзПБ, які стосуються залишення без руху заяви про відкриття справи про банкрутство або її повернення, створюють плутанину у правозастосуванні.

Річ у тому, що якщо заява не відповідає вимогам ст. 34 КзПБ, то її, за рідкісним винятком, якщо дотримуватися логіки законодавця, не можна залишити без руху або повернути.

Так, у ч. 3 ст. 37 КзПБ передбачено залишення заяви про відкриття справи про банкрутство без руху з підстав, передбачених у ст. 174 ГПК України, з урахуванням вимог КзПБ.

Ці вимоги регламентовано ст. 38 КзПБ і стосуються вони випадків повернення зазначеної заяви, а саме, коли:

- заяву підписано не уповноваженою особою або вона взагалі не підписана;
- до відкриття провадження у справі про банкрутство надійшла заява про відкликання заяви про відкриття справи про банкрутство;

– заявником, до розгляду попередньої заяви, подано аналогічну заяву про відкриття провадження у справі про банкрутство.

Інших випадків повернення зазначеної заяви КзПБ не містить.

Водночас відсутність доказів (оплати судового збору; авансування винагороди арбітражному керуючому направлення боржникові копії заяви; підтвердження неплатоспроможності боржника або її загрози), якщо слідувати аналізу наведених норм, не дає право суду залишити заяву без руху або її повернути.

Така проблема виникає у справах про неплатоспроможність громадян відповідно до положень статей 113, 117 КзПБ, коли суди зобов'язані застосовувати норми, що стосуються юридичних осіб, зокрема й норми статей 37, 38 КзПБ.

4. Стаття 7 КзПБ закріпила особливий порядок розгляду спорів майнового характеру, стороною яких є боржник. Такі спори вирішуються у межах справи про банкрутство (відокремлене провадження) за правилами ГПК України.

Водночас особливість стосується лише питань підсудності, дослідження доказів у спорах адміністративного характеру і направлення справ від судів іншої юрисдикції.

Розгляд майнових спорів у справі про банкрутство виключно за нормами ГПК України відіграватиме як позитивну, так і негативну роль.

По-перше, має бути безпосередній зв'язок між строками розгляду спорів у відокремленому та основному провадженнях. Так, максимальний строк розгляду грошових вимог конкурсних кредиторів у попередньому засіданні суду згідно з системним аналізом статей 39, 44, 48 КзПБ не повинен перевищувати 70 днів ( $170 - 90 - 10 = 70$ ).

Натомість мінімальний строк розгляду, скажімо, спору про визнання договору недійсним, пов'язаного із зазначеними грошовими вимогами, за правилами загального провадження відповідно до ст. 195 ГПК України становить 90 днів. До цього строку ще слід додати строк набуття чинності самого рішення суду, тобто ще 20 днів, що у сукупності становить 110 днів. Таким чином, тільки один позовний спір у відокремленому провадженні вже може розбалансувати всю процедуру банкрутства.

По-друге, названа стаття не передбачає пріоритетності у виборі суду при наявності у суб'єктному складі спору двох і більше боржників, щодо яких відкриті справи про банкрутство.

По-третє, ця стаття залишає відкритим питання про участь у спорі інших учасників справи про банкрутство (розпорядника майна, конкурсних і забезпечених кредиторів тощо).



По-четверте, стаття, що досліджується, зберігає загальний порядок оскарження судових рішень, закріплений статтями 255, 256, 287, 288 ГПК України. Він передбачає оскарження в апеляційному і касаційному порядку лише в одній справі позовного провадження десятка процесуальних актів. Такий порядок може взагалі заблокувати основне провадження у справі про банкрутство.

5. Стаття 8 КзПБ, яка, судячи з назви, повинна регулювати умови відкриття справи про банкрутство, фактично їх не містить. У ній говориться тільки про одну з умов, що стосується боржника. Цією умовою є загроза неплатоспроможності. Для того щоб зрозуміти волю законодавця, необхідно проводити системний аналіз статей, що відносяться до понятійного апарату (ст. 1 КзПБ), відкриття та закриття справи про банкрутство (статті 39, 90 КзПБ).

З огляду на аналіз наведених норм можна дійти висновку, що умовами відкриття справи про банкрутство є неплатоспроможність, а у випадках ініціювання провадження у справі про банкрутство боржником – також її загроза. При цьому сама неплатоспроможність не має стійкого характеру, тобто не залежить від розміру заборгованості, наявності виконавчого провадження та строку несплати боргу. Донедавна для підтвердження факту заборгованості не потрібно було навіть судового рішення.

А. Бутирський, розглядаючи концепції удосконалення законодавства про неспроможність, вказує на доцільність спрощення порядку відкриття провадження у справі про банкрутство, залишивши як необхідну умову лише наявність судового рішення про стягнення грошових коштів із боржника. Наявність такої підстави спрямована на недопущення зловживань для умисного відкриття справи про банкрутство<sup>6</sup>.

У цьому контексті пропонуємо розглянути судову практику. Так, у постанові від 3 червня 2020 р. у справі № 905/2030/19 Верховний Суд у складі колегії суддів Касаційного господарського суду, аналізуючи норми КзПБ щодо відкриття провадження у справі про банкрутство за заявою кредитора, вказав:

<...> З аналізу приписів ст. ст. 34, 39 КУПБ можна дійти до висновку, що при подачі заяви про відкриття провадження у справі про банкрутство не встановлюється обов'язку для кредитора-заявника (ініціюючого кредитора) додавати до такої заяви докази вжиття заходів щодо стягнення з боржника суми боргу <...>. Можна дійти висновку, що у разі відсутності належного виконання господарського грошового зобов'язання,

<sup>6</sup> Андрій Бутирський, 'Концепція удосконалення законодавства про неспроможність' (2018) 6 Право України 90.

у кредитора є можливість, окрім звернення до суду з позовом до боржника, скористатися можливістю застосування щодо такого боржника процедур передбачених КУПБ для задоволення своїх кредиторських вимог у тому випадку, коли відсутній спір про право, який підлягає вирішенню у порядку позовного провадження<sup>7</sup>.

Зі свого боку Північний апеляційний господарський суд щодо підстав відкриття провадження у справі банкрутство та відсутності спору про право у постанові від 28 травня 2020 р. у справі № 910/2522/20 зазначив:

<...> Для відкриття провадження у справі, господарський суд повинен встановити: наявність грошових зобов'язань у боржника, строк виконання яких настав; неспроможність боржника виконати такі зобов'язання після встановленого строку; відсутність спору про право щодо таких грошових зобов'язань.

Щодо поняття “відсутність спору про право”, то, на думку апеляційного суду, КУЗПБ не дає його визначення. Більш того, законодавець не ототожнює його зі спором, який розглядається у позовному провадженні судом або перебуває на розгляді іншого юрисдикційного органу. КУЗПБ пов'язує наявність спору лише щодо самих грошових вимог, який може мати місце з самого початку при їх заявленні (потенційний спір) <...>. У такому випадку, відсутність спору щодо заявлених ініціюючим кредитором грошових вимог може підтверджуватися або рішенням суду, що набрало законної сили, або визнанням боржником таких вимог<sup>8</sup>.

Відсутність у КзПБ чітких умов відкриття справи про банкрутство заздалегідь віддає на “відкуп” правозастосовним органам тлумачення визначення цих умов. Це природно призведе до суперечливої судової практики, яка час від часу буде їх видозмінювати. Підміна стійкої неплатоспроможності на тимчасову може спровокувати масове ініціювання справ про банкрутство з метою несплати податків, неповернення кредитів або рейдерського захоплення підприємств.

Рішення про доцільність існування чи, навпаки, відсутність тих чи інших обмежувачів матеріально-правової підстави відкриття провадження у справі про банкрутство вітчизняний законодавець має приймати, зважаючи на принципи розумності та доцільності, враховуючи передусім необхідність сталості економічного обігу, а отже, не залишаючи поза увагою створення такого правового середовища, при якому жит-

<sup>7</sup> Постанова Верховного Суду у складі колегії суддів Касаційного господарського суду від 3 травня 2020 р. у справі № 905/2030/19 <<http://reyestr.court.gov.ua/Review/89707066>> (дата звернення: 24.06.2020).

<sup>8</sup> Постанова Північного апеляційного господарського суду від 28 травня 2020 р. у справі № 910/2522/20 <<http://reyestr.court.gov.ua/Review/89593588>> (дата звернення: 24.06.2020).



тездатні суб'єкти мали би змогу протистояти зловмисним, спрямованим проти відновлення їхньої платоспроможності, прагненням кредиторів та одночасно були б усунені будь-які можливості уникнення боржником виконання своїх обов'язків<sup>9</sup>.

Таким чином, відмова законодавця від встановлення у КзПБ чітких умов відкриття справи про банкрутство підриває довіру до правової системи і створює передумови для різноманітних зловживань у господарських правовідносинах.

Як слушно зазначив П. Пригуза:

<...> у традиційному розумінні завдань конкурсного права кредитори використовують процедури банкрутства для захисту своїх прав. Вони приходять у справу, аби забрати своє, поділити залишки майна боржника, який не здатний виконати грошові зобов'язання<sup>10</sup>.

6. Питання особливості оскарження судових рішень у справах про банкрутство регулюються ст. 9 КзПБ.

Конструкція цієї статті побудована таким чином, що апеляційному оскарженню підлягають практично всі судові рішення. Виняток становлять лише випадки, які прямо передбачені у ГПК України.

Такий підхід не є зовсім вдалим. Перш за все в орбіту оскарження потрапляють такі процесуальні акти, які виносяться судом першої інстанції з малозначних або організаційних питань. Наприклад, оскарження дій арбітражного керуючого у зв'язку з непроведенням засідання комітету кредиторів або ненаданням інформації про хід ліквідаційної процедури тощо.

Тому, на нашу думку, слід встановити конкретний перелік, аналогічний тому, який міститься у ГПК України щодо ухвал суду, які не підлягають апеляційному розгляду.

Що ж стосується касаційного перегляду, то його форма виключного оскарження постанов апеляційної інстанції щодо вичерпного переліку судових актів місцевого суду себе виправдала. Згідно зі ст. 9 КзПБ до таких актів суду першої інстанції, за якими апеляційна інстанція винесла постанову, законодавець відносить судові рішення про: відкриття і закриття справи про банкрутство; розгляд грошових вимог кредиторів; визнання боржника банкрутом і введення процедури ліквідації.

<sup>9</sup> Валерія Радзивілок, 'Концептуальні зміни цільової спрямованості новітнього законодавства про банкрутство' (2019) Право України 112.

<sup>10</sup> Павло Пригуза, 'Як процесуальна діяльність кредиторів у справі про банкрутство стала підприємництвом' (Закон і Бізнес, 21.03–03.04.2020) <[https://zib.com.ua/ua/141949-yak\\_procesualna\\_diyalnist\\_kreditoriv\\_u\\_spravi\\_pro\\_bankrutstv.html](https://zib.com.ua/ua/141949-yak_procesualna_diyalnist_kreditoriv_u_spravi_pro_bankrutstv.html)> (дата звернення: 22.06.2020).

Водночас наявні такі судові акти, ухвалення яких або істотно впливає на право власності інших осіб, або несе ризики рейдерського захоплення підприємства-боржника.

У цьому разі йдеться про акт, пов'язаний із припиненням повноважень керівника або органів управління боржника у процедурі розпорядження майном унаслідок порушення ними прав арбітражного керуючого, кредиторів і самого боржника (ч. 2 ст. 40 КзПБ). Інший акт стосується визнання угод недійсними за спеціальними підставами, передбаченими у ст. 42 КзПБ.

Тому видається раціональним включення зазначених актів до переліку судових рішень, які підлягають касаційному оскарженню. Також потребує впорядкування перегляд у касаційному порядку ухвал суду апеляційної інстанції. На нашу думку, такі акти повинні підлягати касаційному оскарженню лише у тому разі, коли вони ухвалені виключно за результатами розгляду тих судових рішень, які включені до зазначеного переліку.

Слід також сказати, що ст. 9 КзПБ, регламентуючи порядок оскарження у справах про банкрутство, не врахувала судові рішення, що ухвалюються у справах про неплатоспроможність фізичних осіб. У зв'язку з чим існує потреба врахування зазначених справ у цій нормі.

Висновки. На підставі проведеного дослідження ми дійшли таких висновків:

1. У КзПБ є багато описок, колізій і прогалин, які сьогодні доводиться долати правозастосовним органам.

2. У ГПК України містяться посилання на нечинний Закон про банкрутство, що створює колізії для судів. У зв'язку з цим слід замінити у ГПК України посилання на Закон про банкрутство, відповідно, на КзПБ.

3. Передбачений у ГПК України для позовного провадження загальний порядок розгляду справи абсолютно не підходить для процедури банкрутства і на практиці взагалі не застосовується судами. Тому п. 1 ч. 4 ст. 247 ГПК України слід виключити.

4. Статті 37, 38 КзПБ, приписи яких регламентують залишення без руху або повернення заяви про відкриття провадження у справі про банкрутство, зовсім не унормовують випадки, які стосуються недоліків самої заяви і не дають можливості застосовувати у цих обставинах відповідні норми ГПК України. У зв'язку з цим у статті 37, 38 КзПБ слід додати положення, що будуть стосуватися вимог до самої заяви.

5. Поширення загальних положень ГПК України без урахування особливостей процедури банкрутства для вирішення спорів майнового характеру у межах справи про банкрутство може заблокувати саму про-

цедуру банкрутства. Необхідно: синхронізувати ці два процеси; обмежити строк розгляду майнових спорів 30 днями; скоротити кількість судових рішень щодо таких спорів, які підлягають оскарженню; чітко встановити сторін і учасників цього відокремленого процесу.

6. Варто встановити чіткі умови відкриття провадження у справі про банкрутство, поставивши їх у залежність від стійкої неплатоспроможності боржника.

7. Необхідно скоротити кількість судових рішень, які підлягають апеляційному оскарженню у процедурі банкрутства, за допомогою процесуальних актів, прийнятих із малозначних та організаційних питань. При цьому слід розширити перелік судових рішень, які підлягають касаційному перегляду, включивши туди акти, які ухвалюються щодо припинення повноважень керівника боржника або органів управління (ч. 2 ст. 40 КзПБ) і визнання збиткових та заінтересованих угод (ст. 42 КзПБ).

## REFERENCES

### Bibliography

#### *Authored books*

1. Shershenevych G, *Konkursnyj process [Competitive Process]* (Statut 2000) (in Russian).

#### *Journal articles*

2. Butyrskij A, 'Konceptiya udoskonalennya zakonodavstva pro nespromozhnist' ['The Concept of Improving Insolvency Law'] (2018) 6 *Pravo Ukrainy* 90 (in Ukrainian).
3. Radzyvilyuk V, 'Konceptualni zminy cilovoyi spryamovanosti novitnogo zakonodavstva pro bankrutstvo' ['Conceptual Changes in The Target Orientation of The Latest Bankruptcy Legislation'] (2019) 8 *Pravo Ukrainy* 112 (in Ukrainian).

#### *Newspaper articles*

4. Pryguza P, 'Yak procesualna diyalnist kredytoriv u spravi pro bankrutstvo stala pidpryemnyctvom' ['As the Litigation Activity of Creditors in The Bankruptcy Case Became Business'] (*Zakon i Biznes*, 21.03–03.04.2020) <[https://zib.com.ua/ua/141949-yak\\_procesualna\\_diyalnist\\_kredytoriv\\_u\\_spravi\\_pro\\_bankrutstv.html](https://zib.com.ua/ua/141949-yak_procesualna_diyalnist_kredytoriv_u_spravi_pro_bankrutstv.html)> (accessed: 22.06.2020) (in Ukrainian).

Valeria Radzyviliuk  
Rodion Poliakov

## ISSUES PERTAINING TO THE APPLICATION OF ECONOMIC PROCEDURE RULES IN BANKRUPTCY (INSOLVENCY) PROCEEDINGS

ABSTRACT. At the present stage, bankruptcy proceedings in Ukraine are regulated by the Code of Ukraine for Bankruptcy Proceedings (CBP) which is in effect since October 21,

2019. This is a huge and progressive step in the development of bankruptcy proceedings or receivership proceedings in our country. At the same time, the CBP application practice has revealed a number of clerical errors, conflicts and gaps which law enforcement agencies have to overcome today. From this perspective, it is important to note that CBP provisions apply to bankruptcy proceedings commenced after as well as before the Code's entry into force. And one of the key issues is still the application of the provisions of economic procedure legislation in implementing bankruptcy proceedings.

This article aims at highlighting the issues which pertain to the application of economic procedure rules in bankruptcy (insolvency) proceedings.

The authors have identified a conflict in the application of the provisions of the Ukrainian Code of Economic Procedure (Ukrainian CEP) with regard to insolvency cases of individuals. It is noted that when the court conducts main proceedings in a bankruptcy case, the provision for dealing with such cases under the ordinary litigation rules does not apply given the specifics of bankruptcy proceedings. The article analyzes appeals against court decisions in the bankruptcy proceedings.

Based on the results of the study, the authors come to the conclusion about current references in Ukrainian CEP to the invalid Bankruptcy Law which create conflicts for the courts; the ordinary litigation rules prescribed by Ukrainian CEP are absolutely unsuitable for bankruptcy proceedings and in practice the courts do not apply them at all; Ukrainian CEP articles on leaving without action or dismissing the request for commencement of bankruptcy proceedings have nothing to do with the shortcomings of the request as such and do not allow applying the relevant provisions of Ukrainian CEP in these cases; extended application of the general provisions of Ukrainian CEP without due regard for the specifics of bankruptcy proceedings for resolving property disputes within a bankruptcy case may block the bankruptcy proceedings as such; clear conditions should be established for commencement of bankruptcy proceedings linking them to stable insolvency of debtor; there is a need to reduce the number of court decisions subject to appeal in bankruptcy proceedings through procedural acts adopted in respect of minor and organizational issues.

KEYWORDS: bankruptcy; insolvency; commencement of proceedings; appeal; economic procedure.